

Temat: „Zło to inni?” – o odpowiedzialności, wpływie społeczeństwa i granicach winy na podstawie powieści i spektaklu „Frankenstein”

Czas: 45 minut

Adresaci: uczniowie szkoły średniej

Forma pracy: dyskusja problemowa, praca w grupach, elementy debaty

Cele lekcji

Cele ogólne:

- refleksja nad źródłami zła w człowieku
- uświadomienie wpływu społeczeństwa na postawy jednostki
- kształtowanie odpowiedzialności moralnej i empatii

Cele szczegółowe – uczeń:

- analizuje zachowanie bohaterów w kontekście odpowiedzialności
- rozróżnia przyczyny zła: jednostkowe i społeczne
- formułuje i uzasadnia własne opinie
- odnosi problem do współczesnych sytuacji społecznych

Metody i formy pracy

- rozmowa kierowana
- dyskusja problemowa
- praca w grupach
- elementy debaty (mini-debata)

Środki dydaktyczne

- fragmenty powieści „*Frankenstein*” (np. wypowiedzi Monstrum o ludziach)
- tablica / prezentacja
- kartki do pracy w grupach

Przebieg lekcji

1. Wprowadzenie – pytanie problemowe (5 min)

Nauczyciel zapisuje na tablicy zdanie:

„Zło to inni?”

Krótką rozmowa:

- Jak rozumiecie to zdanie?
- Czy zło zawsze pochodzi od innych ludzi?

2. „Frankenstein” jako historia narodzin zła (10 min)

Przypomnienie kluczowych faktów:

- Monstrum początkowo nie jest złe
- doświadcza odrzucenia, przemocy i strachu
- stopniowo zaczyna odpowiadać złem na zło

Pytania:

- Czy Monstrum stało się złe przez ludzi?
- Czy miało wybór?

3. Praca w grupach – analiza odpowiedzialności (15 min)

Uczniowie pracują w 3 grupach:

Grupa 1 – Społeczeństwo

W jaki sposób ludzie przyczyniają się do narodzin zła w Monstrum?

Grupa 2 – Victor Frankenstein

Czy twórca ponosi moralną odpowiedzialność za czyny Monstrum?

Grupa 3 – Monstrum

Czy Monstrum jest tylko ofiarą, czy również sprawcą zła?

Grupy prezentują swoje stanowiska.

4. Mini-debata – „Zło to inni?” (10 min)

Uczniowie ustawiają się po dwóch stronach sali:

- **TAK** – zło rodzi się przez innych
- **NIE** – każdy odpowiada za swoje czyny

Uczniowie uzasadniają swoje stanowiska.

5. Podsumowanie i refleksja (5 min)

Uczniowie kończą zdanie:

- „Zło w człowieku może powstać, gdy...”
- „Po tej lekcji myślę, że...”

Nauczyciel podsumowuje:

„Frankenstein” pokazuje, że zło często rodzi się w relacjach — ale odpowiedzialność nigdy nie znika całkowicie.

Ewaluacja

- aktywność w dyskusji
- umiejętność argumentacji

- refleksyjność wypowiedzi